

letnih dohodkov. Podružnici St. Severinovega društva se je dalo 500 K za „eno južino.“ Župan je po sklepu sam dejal: „No, ta južina je tudi rešena!“ Ko so prišli nižjeavstrijski župani na Dunaj, pogostila jih je občina in je to davkoplačevalce 20.000 K koštalo. Leta 1907 je izdala dunajska občina za prehranjenje vbove šolske dece 100.000 K, za slavnostno žretje pa v istem času 366.000 K. Ko so prosila razna koristna društva za podporo, odgovorili so klerikalci, da občina „nima denarja“. Vendar pa so dovolili za jubilejsko razsvetljavo mesta 300.000 K. Cesar sam je želel, da bi se ne prirejalo slavnosti, marveč, da bi se raje denar v dobrodelne namene porabil. Ali Luegerjanci so nasproti cesarjevi želji porabili ta denar in posledica je bila, da je umrlo 4 oseb v množici, ki si je ogledala razsvetljavo. Ko so pričeli klerikalci na Dunaju s svojim gospodarstvom, bilo je na Dunaju okroglo 110.000 zarubljenih; 29.000 rubežev se ni moglo izvršiti, ker dotičniki niso imeli ničesar, kar bi se dalo zarubiti. Leta 1906 pa je bilo že 463.000 zarubljenih, torej 4 krat toliko. Torej raste pod klerikalno vlado na Dunaju revščina na grozoviti način. To so plodovi črnega gospodarstva. Le posamezniki se grejejo v Luegerjevem solncu, ljudstvo pa plačuje in plačaja in vpije „Hoch Lueger!“

Kaj pravijo Srbi! Nekemu češkemu listu se je te dni iz Belgrada pisalo: „Srbijske obžaluje, da se je sploh sklepala kakšna trgovinska pogodba z Avstro-ogersko. Srbija bi bila vesela, ako bi ne imela nikakoršnih zvez z Avstro-ogersko. Vsak pametni avstro-ogerski državljan bi bil seveda tudi vesel, ako bi ne imeli nikakoršnih zvez s to državo kraljemorilcev. Torej: naši poslanci naj se postavijo na stališče, da nočejo nobene pogodbe s Srbi. Pa bo vse dobro.“

Srbija, Črnagora in Avstrija. „Freie Stimmen“ so dobile iz Belgrada sledeči izvorni dopis: Vkljub zatrevanju, po katerem sta Srbija in Črnagora mirni, napreduje njih oboroženje prav naglo. Prvi oddelek (Aufgebot) srbske armade stoji popolnoma v orožju. Drugi oddelek se izvežba. Tretji oddelek (ednak našemu „Landsturm“) je dobil povelje, da se može ne smeje iz svojega bivališča odstraniti. Tekom zime bode srbska armada oborožena z modernimi kanoni (Schnellfeuergeschütz). Strokovnjaki izjavljajo, da so ti kanoni izborni. Moštvo je po kratki vaji že 10 strelav v 20—25 sekundah oddalo. Vsaka kanona dobi strelja za 500 strelav. Potrebne konje se nakupi na Ruskem. Dolej se jih je nakupilo že čez 6000. Ravno tako napreduje tudi osnivanje nstaških čet (Banden); baje dobivajo li ustaši svoje orožje od srbskega vojnega ministra. Te čete hočejo obmejno prebivalstvo v Bozniji prisiliti, da se pridruži ustaji proti Avstriji. Voditelji v Belgradu pač še ne vejo, kaj bodoje sklenili. Kmetstvo srbsko prebivalstvo pač ni posebno za vojsko navdušeno. Govori se, da daje Angleška Srbom denarna sredstva za oboroženje. To ni izključeno, kajti vsakdo ve, da je Srbija vsled domače korupcije na beraški palici. Vojska bi imela za posledico popolni gospodarski polom na Srbskem, vkljub angleški pomoči. Mirnejši je položaj v Črnigori. Dežela je zavarorana z gorami in se tedaj vojaške korake lažje zakrije. Mobiliziralo se je doslej le brigade ob meji Hercegovine in sand-

žaka Novibazar. Črnogorska armada bi se v potrebi prav hitro mobilizirala. Na platoju ob Lovcu so postavili Črnogorci težke kanone. V splošnem bi postavili Srbija in Črnogora lahko 250.000 do 300.000 mož v vojsko. Da bi le naši vojaški krogi ne spali. Kajti zna se zgoditi nakratni udarec nasprotnika. In ako bi nasprotnik začetkoma parkrat zmagal, potem bi se dvignilo ustaško ljudstvo. Položaj bi bil potem veliko bolj nevaran.

Krvava Rusija. Naši prvaki se vedno navdušujejo za „sveto“ Rusijo. Kakšne so tamošnje razmere, dokazujejo sledeče številke: Vislice imajo ua Ruskem vedno veliko opravila. Januarja tega leta je bilo na smrt obsojenih 116 oseb, februarja 122, marca 184, aprila 106, maja 217, junija 131, julija 161, avgusta 148, septembra 118, oktobra pa 178. Skupno se je torej v času od januarja do oktobra 1.481 oseb na smrt obsodilo. Te obsodbe imajo večinoma politične vzroke. In taka krvava država naj bi nam bila vzor? S tako barbarično državo naj bi se vezali? Ne, ljubljanski Hribar naj le roma v Petersburg, mi smo veseli, da živimo na Avstrijskem.

?? Ali že imaš ?? v prvem letu priljubljeni „Štajerčevi kmetijski koledar“?

Po pravici ti povemo, da takega koledarja za tako nizko ceno sploh več ne dobiš. Premisliti moraš, da obsega ta koledar

12 slik,
cesarjevo sliko,
mnogo gospodarskih člankov,
in pesen in povestij,
ter vse drugo potrebno.

**Kupi ga hitro,
da ga še dobiš. Košta te samo
60 vinarjev
s poštino vred pa 70 vinarjev. Ako
jih kupiš**

**10 komadov,
dobiš enega zastoj.**

„Branimo mejo!“

(Izvorni dopis).

Sv. Duh pri Lučah.

„Branimo mejo“ — piše „Slov. Gospodar“ 10. t. m. in laže, da naseljujeta nemški „Schulverein“ in „Südmark“ tukaj protestantovske kmetije iz Prusije. To je laž, od tega mi nič ne vemo. Pač pa nam je znano, da je vsa ta naša pokrajina preplovljena od kranjskih mešetarjev, ki si želijo naših gozdov in porabijo vsako priliko, da bi posestnikom njih gozdove osleparili. Tako je neki tukajšnji posestnik, skoraj 80 letni mož, svoje posestvo, ki meri nad 200 oraloj z lepimi gozdovi z inventarjem vred (ki je sam

To mnenje in to svarilo cesarja na duhovništvo je pač dovolj jasno. Katoliški duhovniki naj ne motijo ljudski mir, oni naj ne zlorablajo svoj poklic v namen, da povečajo politične strasti, temveč naj pridigujejo edinost in ljubezen in versko npravnost in spoštovanje postave. To je cesarjeva volja! Katoličani, ako hoče kakšni duhovnik v spovednici ali razpiznice glede posvetnih in političnih stvareh na vas vplivati, spominjajte se cesarjevih besed; ako se duhovnik v vašo hišo in družino vsli, da bi tam svoj vpliv v strankarske namene zlorabljal, pokažite mu z besedami vašega cesarja vrata! Zlate cesarjeve besede pa naj bi bile napisane kot hišni blagoslov na vsakih durih, kot varstvo proti hudemu duhu nesloge...

„Dorfbote“.

cenjen na 7.000 K vrednosti) neki kranjski družbi prodal. Mož je mislil, da proda posestvo za 18.000 goldinarjev. Dobil je pa 18.000 kron. Torej je dobil sa posestvo, ki meri čez 200 oraloj (gozdl) brez inventarja le 11.000 kron. Kranjski kupci so gozdove popolnoma posekali, inventar v vrednosti 7.000 K porabili in na zemljišče od neke hranilnice 20.000 K vzeli. Ali je to poštena kupčija? Kakšno ime zasluži taki kupci? Ta kupčija se je zgodila v gostilni neke sorodnice dotičnega kmeta; v zahvalo za mešetarjenje se je dobilo mastno svinjo. — V nekem drugem slučaju je bil žrtev iste kranjske družbe neki pijači udani posestnik in lastnik najlepšega gozda v naši občini. Po pogodbah, ki sploh niso bile izpeljive in ki so uasprotovale ustmenem pogovoru, vezala ga je ta čedna kranjska družba tako, da je izgubil skoraj vse svoje premoženje. Medtem ko je štel njegovo premoženje pred 30. leti najmanje 50.000 K, rešil bode zdaj morda še kakšnih 10.000 K. Tudi v okolici so bili posestniki vedno osleparjeni, ako so imeli opraviti s kranjskimi kupci. „Branimo mejo!“, to je pravilna beseda; ali vprašati je: proti komu?! Kadar bodejo naši gozdovi posekani in bodejo tuji kranjski kupci z napolnjenimi žepi zopet v svojo domovino odhajali, kadar bode tukajšnje prebivalstvo moralo gospodariti na izsesanih zemljiščih in bode prišlo vsled tega v pogubo, kajti davki bodejo ostali isti, dohodkov pa ne bode nobenih, — takrat bode ljudstvo izpoznalo brezvestne kranjske „priateljje...“ Ako se Nemci kje naseljujejo, potem to gotovo ni nobena nesreča. Modra cesarica Marija Terezija je naselila Nemece na Ogrsko med nekultivirani narod. Še danes po 150. letih živijo ti Nemci na Ogrskem in njih gospodarstvo se prav ugodno od onega madžarskih domačinov razlikuje. Torej bi tudi za naše pokrajine ne bila nikakoršna nesreča, ako bi se tu Nemci naselili, kakor joka in tarna „Slov. Gospodar“: Le naj se naseljujejo pridni, delavni nemški kmetje. Gotovo je to bolje, kakor da bi kranjski židovi nas za naše gozdove osleparili in jih posekali ter s tem našo pokrajino revščini izročili. „Štajer“, ljubi naš list, povaj slovenskim posestnikom, da naj se ne menijo za narodnostno gonjo. Pač pa naj se držijo besede: Varujte si gozde!

Dopisi.

Iz Ruš. Ljubi „Štajerc“, dosti si jih že pokrtačil; tudi pri nas v Rušah, je silno potrebno, pokrtačiti te liberalne viteze, ki so že tako revni, da si ne morejo kurila kupiti, da so se pri občini izprosili, da ne zmrznejo skozi zimo. Pa kaj si hočejo drugi delavci in rokodelci, ki nimajo svojih gozdov in planin, in povrh še slabo plačilo, pa morajo si kurila kupiti, ker krasti ne smejo in tudi ni častljivo. Pa če ne bo drugače, pa bodo prisiljeni. Tako naj vsi liberalni učitelji kompetirajo v Ruše; tukaj dobijo dobro plačilo, prosto drvo, da se bo vsak lahko svojo gospodarstvo oddržal. Če to ne bo zadosti, bodo še dobili dobro hrano, in nazadnje še uniformo, da bodo še lažje s svojimi trebuh prevzetno hodili. Kdo mora to priskrbeti ko samo revni davčarji, ko si že skoro živčev ne moremo priskrbeti; učiteljem pa dobro plačo in še drva povrh. To pa moramo, hočeš ali nočeš, moraš; oh Ruše, kam so prišle, lačen vran mora siteda futrati; to dela liberalna občina, ki gleda na revne delavce. In to je žalostno, in v nebo vpijóče! Več Rušanov.

Sladkagora. Štejemo si v dolžnost ti poročati, da se bližajo pri nas viharne občinske volitve. Naša dva č. g. župnik Krajnc in kaplan Jurko se že pripravljata, kakor da bi bilo treba podreti „Port Artur“. Prepisala sta si že volilni imenik, da je potem č. g. župnik pretuhal v svojem spanju, kdo bi bil ja pristni klerikalec, da bi se iz teh sestavil obč. odbor in bi potem izrebili iz občine vse njemu dozdevne „liberalce“ in „Štajercijance“, kakor je razvidno iz dopisa od Sladkagore v štev. 49 „Slov. Gospodarja“. Tam se piše, da se iz „Štajercijanci“ ne bodo prepirali, pač pa se bojijo liberalcev; no nek strah pa le imajo; ter se prodajalec vžigalic dosedaj in naš župan še sili v ospredje to je pa nesramna laž, ker še on do danes ni ničesar agitiral, ker on je priprosti kmet in ne

Cesar katoliški duhovščini.

Ob priliki velikih vojaških manevrov v Aradu leta 1882 predstavili so se cesarju med drugim tudi duhovniki raznih ver. Ko so prišli katoliški duhovniki, odgovoril je cesar na njih pozdrav tako-le:

„Rad sem sprejel med manevrom, ki me je pripeljal tu-sem, po možeh svete cerkve zastopane aposteljne miru. Z veseljem ponavljam pri tej priložnosti, da sme katoliško duhovništvo vedno na mojo milost računati. To pa zlasti, ako bode to duhovništvo v tradicijonelnem duhu svojega svetega in mirnega poklica se odstranilo od strasti političnega življenja. Duhovništvo naj vernike uči versko edinost in spoštovanje pred postavo. Duhovništvo naj zadrži ljudstvo pred narodnostnimi in verskimi boji. Držite se tega načela in moja milost vam bode gotova.“